

HAJDUFÖLD

1923. év november 3.

SZOMBAT

Debreczen, V. évf. (249.)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY HÓRA 5000 K.
 EGYES SZÁM ÁRA 250 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
 DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
 TELEFON 3-48. SZÁM.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
 Hiszek egy isteni örök igazságban,
 Hiszek Magyarországi feltámadásában.*
 Amen.

A hüvelykszorító

Miután két és fél évi tranzigáló, megalkuvó politika a tönk szélére juttatta az országot és miután hozzáértő, becsületes emberek minden kritikája, minden javaslata konok sembevevéssel mellőzött, mint végső mentő szalmaszálba, a külföldi kölcsönbe kapaszkodtatják a nemzetet.

De e kölcsönnek, mint a „Benes ur” félreérthetetlen expozéja is bizonyítja, nemcsak az a feltétele van, hogy vissza kell fizetni, hanem az is, hogy a külső, de nem kevésbé a belső ellenség is belenyúljon leg-sajátabb viszonyainkba, hogy nemcsak zsebünkben, hanem a szívünkben is akár könyökig vajkálhasson. Mint a pandurvilágban a gonosztevékkel, úgy bannak el a magyar néppel: hüvelykszorítót az ujjára és annak minden egyes csavarintásával egy-egy nemzeti erő, egy-egy nemzeti jog megsemmisítését követelik. A csavar egyik szárnya a budapesti „felvilágosultak”, a másik a prágai Benes kezében van.

Páratlan dolog ugyan a történelemben, de hát meg kell tenni az egyedül üdvözítő kölcsönért: a magyar államnak a sejt kezével kell összerónni hazafias, nemes, népünk színét, lángját magukba ölelő társadalmi egyesületeit. Ezt még a mármár éhenhaló, u. n. koldus Auszriától sem követelték, sőt éppen a kölcsön megadása óta ébredt ott fel egy nemzeti mozgalom a horog kereszt jele alatt. De mindez nem elég! Fővárosunkat, melynek bűnös uralkodó helyzete volt mindig az országos politikában, megint idegenek kezére kell adni. Zárt ajtó mögött folynak a tárgyalások, hogy a kölcsön Judás pénze fejében miként történjék az. A gazdasági „kurzusintézmények” pedig megértő, közös munkára rendezendők be, hogy néhány év alatt a keresztyén magyar társadalom azokból is kisemmisztessék.

Csak olvasni kell a budapesti hangadó liberális sajtót! A guny, a káröröm, a felülkerekedő szadista bosszu ujongása acsarkodik fel belőlük. Az országot tönkretévő patkányforradalmaik után négy, öt évre már arcátlan vakmerőséggel vágják oda, hogy „a fővárost pedig a Wolffek keze alól fel fogjuk szabadítani”, azaz hogy az idegen maffia keze alá fogják ismét átszabadítani. A másik cezári pózban és fenyegetőzve kiált fel: „Igenis, meg fog mozdulni a polgárság (!) és a munkásság... Ez a mozgalom elemi erővel fog kitörni és el fogja foglalni Budapest városát azt a helyet, ahonnan példát fog tudni

mutatni a gondolatok és a teendők dolgában az egész országnak!”
 Ime a külföldi kölcsön lehetőségeinek, — mert még meg sincs — a kilátásai.

Károlyi cinkostársai nyíltan ünnepelték az októberi patkányforradalmat

Az emigránsokat éltették az októberisták vacsoráján - Bűnvádi eljárás indul a vacsora résztvevői ellen

Benes minapi beszédjének a hírére, amelyben az emigránsok és októberisták uralmát követelte a cseh külügyminiszter a külföldi kölcsön fejében, Károlyi Mihály Budapesten lévő cinkostársai az októberi patkánylázadás évfordulóján a budapesti Royal-szállóban bankettet rendeztek, amelyen

ünnepelték a forradalmat.

sőt annyira meglepetésükben, hogy tüntetően éljenezni merték a független magyar bíróság által már másodfokulag is hazaárulónak kimondott Károlyi Mihályt.

A vacsorán Nagy Vince, a Károlyi kormány belügyminisztere mondott beszédet és dicsőítette a forradalmat. A beszéd végétével Ptkler Emil felállott a helyéről és hangosan éljenezni kezdtek Károlyi Mihályt. Ugyancsak megéljeneztek a többi forradalmi gonosztevéket, Jászai

Azt hisszük ezen az dron nem akad egyetlen igaz magyar sem, akinek ilyen „mentő” kölcsön egy pillanattig is elfogadhatónak látszanék.

Jakovics Oszkárt, Garamit, Lovászt, Hock Jánost.

A felháborítón provokáló tüntetésnek élénk visszhangja támad nemcsak a keresztyén sajtóban, hanem a magyar nép legszélesebb rétegeiben is, amelyekből általános felháborodást váltott ki. A botrányos esettel kapcsolatban Nagy Emil igazságügyminiszter is nyilatkozott és többek között a következőket mondta:

Mindazok ellen, akiknek szerepük volt a bűntett feldisszerűsítésében,

bűnvádi eljárás indul meg.

Az eljárás megindítására nézve tudomásom szerint az ügyészség már megtette a kellő intézkedéseket és ennek következtében minden olyan kijelentést, amely a törvényes rend ellen elhangzott, ügyészségi vizsgálat tárgyává fognak tenni. A további teendők természetesen az ügyészi vizsgálat lefolytatása után a független bíróságra tartoznak.

Tovább tart a rajnai szeparatista mozgalom

Drummond mentegetőzik bukaresti nyilatkozata miatt - Az albán minisztertanács egymásra lövöldöztek a miniszterek

Drummond, a népszövetség főtákkára a magyar sajtó képviselői előtt magyarozatát iparkodott adni Bukarestben tartott nyilatkozatának, amely a magyar külföldi kölcsön ügyében meglehetősen barátságosan hangzott. Kijelentette, hogy ő csak annak a nézetének adott kifejezést, hogy a kölcsönt adó hitelezők biztosítani iparkodnak a kölcsönösszeget és ezért bizonyára fokozott ellenőrzést fognak kívánni.

A kisebbségi kérdésben tett kijelentései csak általánosságban hangzottak el. Ezek a kijelentések csak részben alkalmasak arra, hogy megnyugtassák a magyar közvéleményt, mert az anyai méltánytalanságnak és zaklatásnak kiszolgáltató magyar nép kénytelen fontolóra venni minden ellene szóló nyilatkozatot. A népszövetség főtákkára Budapesten tulajdonképpen udvariassági látogatást tett, amennyiben a népszövetségi ellenőrzés kérdése közelebbi

érintkezésbe hozza a népszövetséget Magyarországgal. A népszövetségi megbízottak Budapestről Romába utaznak, ahol Mussolini fogadja a főtákkart.

Aachenben reggel óta harc folyik. A szeparatisták ostrom alá vették a városházát,

a piactéri házakat megszállták és állandó tüzelés alatt tartják a városházát védő őrséget. Dél felé a városháza őrsége megadta magát és a szeparatisták bevonultak. A városházát csak kevés rendőr védelmezte, mert a rendőrséget a rendőrfőnökség épületében fogták össze. Ujabb jelentések szerint a szeparatisták táborra főként a francia megszállás ideje óta a Ruhr-vidékre telepített lengyel és olasz munkásokból alakult, akiket a sztrájkoló német munkások helyébe hozott a megszálló hatóság. Ezek a lengyel és olasz munkások a sziléziai harcokban is szerepeltek és most

a németek uralmát akarják megsemmisíteni a Rajna-vidéken.

A lefegyverzett és pénzügyileg tönkretett német lakosság kénytelen tűrni ezeknek a bevándorlottaknak erőszakoskodásait.

Anna tárgyalások, amelyeket a Kruppművek a francia katonai misszióval folytattak, megegyezésre vezettek és az egységet, tegnap este aláírták.

Barmenben a jövő héten a rajnai tartományi országgyűlés ülést tart. Ezen döntenek a rajnai köztársaság jövőjéről.

Rendkívül izgalmas és egészen szokatlan jelenet játszódott le néhány nappal ezelőtt Tiranában

az albán minisztertanács ülésén.

A miniszterelnök és hadügyminiszter között a napirend egyik pontjának dolgában nézeteltérés támadt és a miniszterelnök a vita hevében hirtelen elővette revolverét és többször rálőtt a hadügyminiszterre.

Mussolini a fascizmus céljairól és eredményeiről

Róma, november 1. Mussolini miniszterelnök ma fogadta azokat a külföldi újságírókat, akik résztvettek az utóbbi napok ünnepein és a következőket jelentette ki előttük: — Mi nem akarunk a multon élőködni, hanem dolgozni és újra csak dolgozni kívánunk.

Kijelentette továbbá, hogy az olasz kormány a munkástörvényhozásra vonatkozó washingtoni szerződéseket végrehajtotta és hogy azok a

kollektív szerződések, melyeket a fascista szakszervezetek kötöttek, jelentékenyen kedvezőbbek, mint a szociáldemokraták annak idején kötött szerződései.

Végezetül áttekintést nyújtott a fascizmus abbéli fáradozásairól, hogy a munkások érdekeit a munkaadók érdekeivel összhangba hozza. A fascizmusra nézve a sztrájk utima ratio.

A fascista fiatalok százezerszámra önkéntesen veti magát alá a leg-súlyosabb fegyelemnek. A fascizmus célja megszervezni a munkaadókat és a munkásokat és arra bírni őket, hogy önző érdekeiket a köznek ves-sék alá.

Arra a kérdésre, hogy fascista áramlatok várhatók-e a többi országokban is, Mussolini kijelentése szerint elképzelhető, hogy másutt is alakulnak olyan szervezetek, amelyek a közös társadalmi élet első alapjait az áldozatot, bátorságot, fegyelmet és hazaszeretetet szabják meg.

Lehetséges, hogy esetleg a diktatura is szükségessé válik.

Megválasztották az új jogászelnököt

A debreceni Tisza István tudományegyetem jogi fakultásának *Jogszakszakszabályozási* csütörtökön délután fél 7 órai kezdettel tartotta meg alakuló közgyűlését az Egyetemi Kör külön termében.

A szűnidei fenntartó bizottság jelentéstétele és lemondása után megtörtént az 1923-24. évre a szakosztály tisztikarának a megválasztása.

A közgyűlésen megjelent jogász ifjuság egyhangú és osztatlan lelkesedéssel újabb *Haendel* Vilmost választotta meg a jogászelnöki tisztiségre. Az új jogászelnök megválasztása után tömör, rövid programbeszédet tartott.

Kifejtette, hogy milyen nagy fontossággal bír a két jogász ifjusági egyesületnek, az Egyetemi Kör jogszakszakszabályozási és a Werbőczy Bajtársi Egyesületnek a szoros, harmonikus és testvéries együttműködése.

A közgyűlés lelkes tetszésnyilvánítása között jelentette ki az új elnök, hogy míg 5 tölti be a jogászelnöki tisztet, addig a jogászság minden tettét, legyen az bármily kicsiny, vagy nagyobb horderejű dolog is, a *legintranzigensebb keresztényi gondolat és irredentizmus fogja jellemezni.*

A nagy tetszéssel fogadott programbeszéd után a közgyűlés megválasztotta a tisztikar többi tagját, mely után az elnök fél 8 órakor a gyűlést berekesztette.

Emlékünnep a hősök temetőjében

Debrecen város vezetősége tegnap, pénteken délután fél négy órai kezdettel a hősök temetőjében nagyszabású emlékűnnepélyt rendezett.

Az ünnepen résztvevők a város háza előtt gyülekeztek, honnan hosszú sorokban indultak kifelé a hősök sírjához.

Az ünnepélyen megjelent a debreceni helyőrség tisztikara *Ferjentsik Ottó* körletparancsnok vezetésével, Hajdúvármegyének, a királyi táblának, a királyi törvényszéknek, valamint sok debreceni egyesületnek a küldöttsége, az egyetemi és a középiskolák ifjusága.

Az ünnepélyt a *Himnusz* vezette be, melyet a debreceni katonazenekar játszott, *Nóth Antal* karnagy vezetésével.

Utána dr. *Felméry Ernő* városi tb. aljegyző tartotta meg ünnepi beszédét, majd a Városi Dalegylet énekelt a Nemzeti Hírszéköt.

Kalmár János gazdasági akadémiai hallgató nagyhatású szavazata után ismét a Városi dalegylet énekelt. A dalegyletet a kiváló karmester, *Mácsi Sándor* református gimnáziumi énektanár vezényelte.

Ezek után következett az emlékmű megkoszorúzása. Elsőnek *Ferjentsik Ottó* körletparancsnok helyezte el a katonaság nevében koszorúját a kivezényelt katonaság sorlúze mellett. Majd Debrecen város közönsége nevében *Csóká Sámuel* főjegyző, végül az egyetemi ifjuság nevében *Halmy Endre* bölcsész hallgató helyezte koszorút az

emlékműre kerek, hatásos beszéd kíséretében.

Az ünnepélyt a Szózat rokesztette be.

Elnémitják a magyar igazságot

Betiltották a fajvédők hajduböszörményi népgyűlését

A fajvédők keresztény ellenzéki blokk, — mint ismeretes — november 4-én vasárnap délelőtt nagyszabású népgyűlést akart rendezni Hajduböszörményben. Ez alkalommal

alakították volna meg a fajvédők blokk hajdúvármegyei szövetségét.

A népgyűlésre Hajduböszörmény és Hajdúvármegye egész keresztény magyarsága nagy lelkesedéssel készült — s a gyűlésre leérkezett volna *Gömbös Gyula*, *Lendvai István*, *Ulain Ferenc*, *Eckhardt Tibor*, *Kiss Menyhért* és *Zsirkay János* is.

A gyűlésnek az adott volna országos politikai jelentőséget, hogy a fajvédők vezetési innen válaszoltak volna a miniszterelnöknek a Benes beszédével kapcsolatos nyilatkozatára. Hajduböszörmény keresztény magyarságának tömegei hónapok óta vártak erre a napra, amelyen a fajvédők vezetési elöttük is kifejtették programjukat.

A hajduböszörményi fajvédők csoport már engedélyt is kért a rendőrségtől a gyűlés megtartására. A kérvényt négy szavazó polgár alá-

A hősök temetőjéből a katonaság és képviselői átkocsiztak a hadifogoly temetőbe, hol a hadifoglyok emlékművén helyezték el koszorúkat.

írásával be is nyújtották, azonban az államrendőrség hajduböszörményi kapitányságának vezetője

a gyűlést nem engedélyezte.

Mint a *Hajdúföld* értesül, a gyűlés betiltása egyenesen a kormány utasítására történt s így nem a rendőrségen múlt, hogy a fajvédők nem tarthatják meg a népgyűlést. A betiltás annál is feltűnőbb, mivel a hajduböszörményi fajvédők által

benyújtott kérvény teljesen szabályszerű volt

s így arra sem lehet hivatkozni, hogy formai hibák miatt nem lehetett megengedni a gyűlés megtartását.

A kérvény aláírói az elsőfokú határozatot természetesen megfellebbezték az államrendőrség debreceni kerületéhez. Miután a hajduböszörményi fajvédők csoport *garantálja, hogy a gyűlésen a legcsekélyebb rendbontás sem fog előfordulni*, a kerületi főkapitány remélhetőleg megsemmisíti az elsőfokú határozatot és így a gyűlést esetleg még meg lehet majd tartani.

Irodalmi olimpiászt rendeznek Erdélyben

Az erdélyi magyar írók Erdély kulturájáért

(A *Hajdúföld* kolozsvári tudósítójától.) Az oláh kancsukák súlyát nyögő Erdélyben érdekes és értékes irodalmi mozgalom indult meg, mely eklátás bizonyítéka annak, hogy a sulyos megpróbáltatások ellenére nem tudták az erdélyi magyarság kezéből legfontosabb fegyverét — kulturáját — kiragadni.

Erdélyben egy nagyszabású irodalmi versenynek, ugynevezett irodalmi olimpiásznak a gondolata született meg.

Az olimpiász az erdélyi nagyobb városok íróinak és művészeinek kollektív, egymás közötti erőpróbája, nemes versenye lesz.

A városoknak a versenyben résztvevő írói és művészei összeállítják városuk reprezentáns műsorát, melyet be fognak mutatni a többi város közönségének.

Az előkészítő munkálatokat a *Haladás* írói egyesülés által összehívott bizottság végzi s ez hívja fel az egyes városok íróit és művészeit programjuk összeállítására s az egyes előadások körül felmerült ügyek elintézésére.

A versengő városok művészi teljesítményét három tagú zsűri fogja elbírálni. A zsűri tagjai: dr. *Janovits Jenő*, a kolozsvári Magyar Színház igazgatója, *Dózsa Endre*, az Erdélyi Irodalmi Társaság elnöke és dr. *Padl Árpád*, az Erdélyi és Belső-Népkisebbségi Újságírók Szindikátusának elnöke.

Az olimpiászon győztes város értékes vándordíjat kap.

A verseny minden valószínűség

szerint már november 4-én kezdetét veszi Kolozsváron, amikor is ott Nagyvárad írói és művészei fognak bemutatkozni. November 11-én Marosvásárhely, 18-án Arad, 25-én Temesvár kiválóságai lesznek Kolozsvár vendégei.

TŐZSDEI megbízásokat

értékpapírra tőzsdeidő alatt is, valamint magánforgalomban is a legelőnyösebben eszközöl,
pénzkihelyezések a legelőnyösebb feltételek mellett,
mindennemű árúk és termények vétele és eladása (forgalombahozatala)
joggyakorlások, tőzsdék. — részvények vétele és eladása.

MERCUR

Értékpapír és Áruforgalmi Részvénytárs.
Debrecen, Széchenyi-u. 6.

Telefonok: 298, 14-35.
Távíratcim: Márért.

Petroleum kiváló finom minőségben jutányos ártért kapható
Stern festéküzletében Piac-utca 10., Bikaival szombat.

HÍREK

1923 november 3. (Szombat)

Prot.: Győző, Kath.: Malak.

1825 Gróf Széchenyi István a pozsonyi országgyűlésen egy esztendői jövedelmének — 66 ezer forintnak — felajánlásával megalapozza a magyar tudományos akadémiát
1760 Nagy Ferdyeg az osztrák seregeket Targaunil széjjelveri.

Időjárás: Hazánkban a hőmérséklet lassan tovább süllyed és az éjjeli minimum az Alföldön a fagypontra is elérte. — A maximum 18 fok Turkeven.
Időjárás: Nyugatról borulás várható, egyelőre lényeges hőváltozás nélkül.

Közművelődési könyvtár: 10-1-ig, délután 4-7-ig.
Az Ur szöleje.

Omnia: A kölyök.
A Népszerű Főiskolán előadást tartanak 5 órakor Heger Flóris Délmagyarországról, 6 órakor Zsigmond Ferenc egyetemi tanár.

Csokonai-színház este fél 8 órakor Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth, Nap, Isteni gondviselés, Csillag, Sas, Mátyás király.

— **Molnár Kálmán nagyváradi kanonok.** Miut értesülünk, gr. *Széchenyi Miklós* nagyváradi püspök a *Csapanyi Ignac* prépost-kanonok halálával megüresedett mesterkanonoki stallumra *Molnár Kálmán* címzetes kanonok, váradszőlősi esperes plebánost nevezte ki. Ez a hír Debrecen városában valláskülömbőség nélkül osztatlan örömet fog kelteni, mivel az új kanonok személye, ki közel 25 éven keresztül működött nagy buzgósággal a róm. katolikus hvek körében és ebből majd 20 éven át volt a Theresianum fiúnevelő intézet igazgatója, általános közszereplő és közbecsülésnek örvendő.

— **Kernhoffer József kitüntetés.** *Kernhoffer József* a Kormányzó a napokban hosszú és eredményes munkássága elismerésül kereskedelmi főtanácsossá nevezte ki. Rövid időn belül már ez a második magasabb kitüntetés, amely *Kernhoffer József* éri. Az elmúlt évben ugyanis a Pénzügyügyi Központ választotta igazgatósági tagjává *Kernhoffert*, aki Debrecen város kereskedelmi és ipari életében hosszú idő óta visz előkelő szerepet.

— **A főreáliskola tanári kara Fazekas Sándor sirjánál.** Az állami *Fazekas Mihály* főreáliskola tanári testülete és ifjusága csütörtökön kivonult a Kossuth-utcai temetőbe s néhai *Fazekas Sándor* reáliskolai igazgató sirjánál emlékűnnepet rendezett és síremlékére koszorút helyezett el. Ugyancsak megkoszorúzta *Géresi Kálmán* főigazgató és *Zimmermann Gyula* reáliskolai tanár sirját is.

— **A Népszerű Főiskolai Tanfolyam** mai, szombati előadásai a következők lesznek: délután 5 órakor *Heger Flóris* felső keresk. iskolai tanár vetített képekben mutatja be Dél-németország városainak építészeti érdekességeit, hat órakor pedig dr. *Zsigmond Ferenc* egyetemi m. tanár folytatja „*Szemponok a regényolvasdhoz*” című előadását.

— **Páricsy Pál** november 13-án este 8 órakor tartja ez évi hangversenyét a zenedében. Műsorán Mozart finomságokkal telt „A” durgedűversenyén kívül a modern Sjögren, Saint-Saëus s kedvelt oroszai közül Sokolow, Glazounow, Grodzky és Tscherepinno szerepelnek. Jegyek Méliusznál még kaphatók.

Megnyílt!

Előzékeny kiszolgálás!

GARAI ÉS TESTVÉRE

férfi-, fiuruha nagyáruháza PIAC-UTCA 11., Bika-szálló épület.
Kérjük a t. közönséget, el ne mulassza kirakataink megtekintését!!!

Megnyílt!

Olcsó, szabott árak!

Társadalmi és egyesületi élet. Szülői értekezlet. Az ispotály-körzeti református tantestület vasárnap délután, november 4-én 3 órakor szülői értekezletet tart, melyre a szülőket, gyermekbarátokat meghívja.

A **Kereskedő Társulat elnöksége** felhívja ugy a kereskedő főnököket, mint a kereskedő alkalmazottakat, hogy november 4-én vasárnap délelőtt a Kereskedő Társulat dísztermében **Körösy Endre**, a Magyar Nemzeti Szövetség igazgatója amerikai utjának megkezdése előtt a magyar nemzeti eszme propagálását szolgáló elbádosán minél nagyobb számban jelenjenek meg.

A **debreceni vöröskereszt egyesület választmánya** a napokban ülést tartott, amelyen a szeptember 30-iki vöröskereszt nap elszámolását mutatta be az egyesület pénztárosa. A nap tiszta jövedelme 5.175.053 korona volt. Az egyesület választmánya ezután is köszönetet mond mindazoknak, akik a vöröskereszt-nap sikerét előmozdították.

Lóverseny Nyiregyházán. A Szabolcsmegyei Versenyegylet november 4-én, vasárnap Nyiregyházán lóversenyt rendez. A verseny, tekintve a nevezések nagy számát, előreláthatólag jól fog sikerülni. A versenyekre vonatkozólag bővebb felvilágosítás szerzhető Nyiregyházán **Peicz Aladár** huszárszázadosnál és a Debreceni Lovaregylet titkárnál.

Az Omnia-mozgó megnyitója meghozta a várt sikert s a Kölyök pénteki előadásaira minden jegy elkelt.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Szombaton: Az Ur szőleje. Tisztviselő est.
 Vasárnap délután: Kurucfurfang.
 Vasárnap este: Tavasz.
 Hétfőn: Nora A) bérlet.
 Kedden: Tavasz B) bérlet.
 Szerdán: Waldbauer—Kerpely hangversenye.
 Csütörtökön: Tavasz C) bérlet.
 Pénteken: Diadalmas asszony.

Nora

(Ibsen Henrik háromfelvonásos drámája, felújította a Cszokonai-színház november 1-én.)

Még husz esztendő sem múlt el Ibsen Henrik halála óta s mintha már e néhány évtized távlatára is igazolná bizonyos mértékben a nagy norvégnak épp Budapesten tett — s az akkori magyar esztétikusokat mehökkentő — epés kijelentését, hogy **nincsenek örök irodalmi értékek.** Ahogy elsüllyedt az ibseni idők társadalma a nagy világrengések nyomán, úgy fakultak az akkori nagy társadalmi problémák is, a békes idők „polgári” problémái érdekes, de már nem oly égiszen élő és elsőrendű: irodalmi témákká. Az ibseni drámák többé-kevésbé torz figurákkal megelevenített társadalmi betegségeinél ma súlyosabb kórságok gyötrik a művelt emberiséget. Ma a véráztatta világ tépett lelkű, ferrongó társadalmainak robusztusabb problémák marcangolják a pontá életerejét és idegeit s az ibseni drámák talaját szerteförte a világhistóriai kataklizma.

Amíg ma még meg nem szólalt a társadalom lelkének lüktetését irodalommal teremtő drámai zseni, a sekélyes, futóhatású darabok után megis dicséret illeti a színházat a közelmúlt igaz irodalmának felújításáért. S hogy a rendezés nem tudta egyenletessé temperálni Nora tragédiáját, ez is sok tekintetben az ibseni stílus mai életünkől messzetávolodásának, meg annak rovására irandó, hogy még ibseni alakok igaz átéléséhez sem elég semmiképp a mai hig és ríktó eszközökkel dolgozó drámai szerepekben való excellálás.

A hétfői előadáson teljesen csak a **Halassy Mariska** mélyen megrázó és magával ragadó alakítása képviselte az igazi stílust. Megindító volt, mint gyermekesen csapongó lelkű, öntudatlan szerelmes feleség és anya s megdöbbentő, mint durván öntudatra ébresztett, meghasonlott lélek. **Rótkó**, aki az utolsó időkben erővesedtes fejlődést mutatott szerepeinek hatásos alakításában, — különösen, ahol veleszületett izléses humora is támogatja, — e tisztán „leki” eszközökkel dolgozó szürke ibseni figuráját az önző és nyárspolgári férjnek még nem tudja kellő művészi elmélyedéssel egészzé és kiegyenlítetté teremteni. **Lászlónak** voltak mélyen emberi jelenetei, a páthosz azonban gyakran kiragadta hangban és játékban is az ibseni milióból. **Püspöki Rózi** és **Vértes** élő alakjai egészítették ki az így is érdekes együttest, amelynek hétfői szereplése valamivel több rendezés adta kiegyensúlyozottsággal zavartalan művészi élményt jelentett volna Debrecen irodalmi igényű publikumának a sok silány drámai tucattermék után.

—váry.

Színházak és mozgószínházak közleményei Cszokonai-színház

Nem győzött betelni a mindkét esti zsúfolt nézőtér, Ibsen „Norá”-jának szépségével, amelyhez hozzájárult Halasi Mariska tökéletes, ideális Nórája. Püspöki, László, Rótkó, Vértes a nagy íróhoz méltó nyújtottak.

A francia szellemes „Az ur szőleje” vigjáték ma tisztviselő estben megy.

A **Waldbauer—Kerpely** világhírű vonós-negyves szerdai hangversenyére jegyek már válthatók minden elővételi díj nélkül.

A világhírű **Waldbauer—Kerpely vonós-negyves hangversenye november hetedikén a Cszokonai színházban.** Külföldi utjakról hazatérve, a fővárost is megelőzve — Debrecenben játszik először a világ legelső vonós-negyves játékosai. Nagy plakátok hirdetik ennek a kultüreménynek a napját, amelyen a közönség bőfelvilágosítást kaphat. A közönséget tisztelettel figyelmezteti a rendezőség, hogy jegyét biztosítsa a világhírű quartett előadására, mert temérdek sok előjegyzés történt!

Omnia-mozgó

Kölyök (The Kid) óriási sikert aratott a bemutatón, minden előadást tablási ház nézett végig az Omniában. A közönség saját érdekében a tolongás elkerülése végett előre vátsa meg jegyeit.

Meteor-mozgó

Vasárnap A cári ékszer titka. Szerdán A megfagyott gyermek Szécsi Ferkóval és Elek Piroksa énekkisérével. Csütörtökön Babel urnője.

KESTEDZÉS

A DVSC behozhatatlanul vezet

A mindszei bajnoki mérkőzések legkiemelkedőbb eseménye, hogy a DVSC szép, élvezetes küzdelem után legyőzte a teljesen egyenrangú ellenfelét, a DEAC-ot s az öszi idényben eddig veretlenül biztosította az első helyet továbbra is magának és ami a legszebb, 18 adott góllal szemben — igaz, hogy csütörtökön csak szerecsével — továbbra is megőrizte kapujának érintetlenségét. Részletes eredmények:

DVSC—DEAC 2 : 0, félidő 0 : 0.

A bajnoki idény egyik legszebb mérkőzése. Az erőviszonyoknak legjobban a 2 : 1-es eredmény felelt volna meg. Az első félidőben a DVSC a többet támadó fél, de a DEAC védelem, élén a bravúrosan, de tulmerészen játszó Aiföldyvel — biztosan ment. A második félidőnek az elején a Vasutasok erős iramot diktáltak s Polanetzky I. révén két szép védhettelen gólt értek el. A DEAC erre erős támadásba kezd s kiegyenlíthetett volna, azonban Schweitzer két méterről hibáz, míg Csáky egy 11-es büntetőrugást magasan kapu felé lött. A DVSC-ben Molnár hátvédő válogatott formát játszott ki, szinte egyedül tartotta fel az egyetemi csapatát. Jó volt Szolárszky I. és Kántor is. Az egyetemi csapatban a védelem kitűnő nyújtott. Álló bemutatkozása szép sikerrel járt, a fedezettségben Ökrös is kezdte kiheverni betegségének nyomait, volt több szép akciója: igen jó volt Borsi és Pohrer is. A csapatzóser széteső volt, egyedül Kalmár és Zsirkay váltak ki, a többiek gyengén funkcionáltak. Ivancsics Mihály korrektül, kifogástalanul biraskodott a máskölnben is fair mérkőzésen.

DMTK—Nyiregyházi KISE 1 : 1, félidő 1 : 1. A DMTK három tartalékkal vette fel a küzdelmet. Az első gólt a NyKISE éri el az ötödik percben, de a DMTK rövidesen egalizál. A második félidőben a nyiregyházi közönség tul zajosan viselkedik, sőt a mérkőzést vezető bíró, Weinreb Dezsőt almával dobták meg, mire az felfüggesztette a mérkőzést, Kromy Károly, a NyTVE

elnökének erélyes fellépésére a közönség lecsendesedett s a mérkőzés simán befejezést nyert. A DMTK-ban Merlin mint középfedezet kifűnőt nyújtott. A NyKISE-ben Károlyi kitűnően védett, neki köszönheti a NyKISE az eldöntetlent. A bíró Bajkayt s egy nyiregyházi játékost kiállított.

DEAC II.—DVSC II. 3 : 0, félidő 1 : 0. Bíró Kaczander Miksa. Szövetségi díjmérkőzés.

Fővárosi eredmények. Mindszei bajnoki mérkőzések: FTC—H. ker. 1 : 1, az FTC ismét leadott egy értékes pontot. „33”FC—UTSE 3 : 0. a „33”FC szép győzelmet aratott. A Kadányi-díjban az UTE 4 : 2-re győzte le a TTC-t.

Ökrös Károlyt, a DEAC kitűnő válogatott csatázóját Füzesgyarmatra tanítónak választották meg. Távozására veszteség az egyetemi csapatra nézve.

Változás a bírókűldésben. A vasárnapi bírókűldésben változás állott be, Nyiregyházán a NyKISE—KSE mérkőzést Káldy Zsigmond, a DEAC—NyTVE-t fővárosi bíró vezeti.

A DMTE ör. A DMTE megövtá a Hajduszoboszlói SE ellen 1 : 0 arányban elvesztett bajnoki mérkőzését, mivel a HSE-ben a pátmérkőzésen nem ugyanazok a játékosok vettek részt, mint az elsőn.

A színészek és atléta közötti kabarélabdarugó mérkőzést november 11-én délelőtt 11 órakor játszik le.

PIACÉRTÉKES

Tovább zuhan a márka

Németországban a tartós bepolitikai válság gazdasági hatásai ismét erősen befolyásolták a márka nemzetközi értékelését. A devizapiacra a birodalmi bank a hivatalos árfolyamokat ma ismét jelentékenyen volt emelni kénytelen, hogy kiegyenlítsa a márka külföldi jegyzéseit és belföldi vásárlóereje között mutatkozó diszparitást. A berlini devizapiacra a mai napon beköszölközött újabb

közel 180%-os áremelkedés illuzóriussá tette a kötött forgalom beszüntetését annál is inkább, mivel a spekulatív célokra vásárolt arany kölcsön iránt mutatkozó erős kereslet annak arát a birodalmi bank által megállapított dollár árfolyamnak csaknem kétszeresére hajtotta fel. A budapesti értéktőzsde ugyancsak tartott volt.

Budapest székesfőváros által kibocsátott

kölcsönkötvényeket

névértékén vásárol, kivánságra az érték befolyt összeget

évi 200-300 százalék kamatra kihelyezi

„MERCUR”

Értékpapir és Áruforgalmi Részvénytársaság

Debrecen, Széchenyi-u. 6.

Telefonok: 298, 14-35.
Távíratcím: „Máreri.”

Felvilágosításokkal telefonon vagy levélben is készséggel szolgálunk.

Ma,
szombaton,
1923. november 3.

A

KORZÓ

NAGY-

KÁVÉHÁZ

ünnepélyes megnyitása!

Börkabátok, raglánok, öltönyök óriási nagyválasztékban a legolcsóbb áron Hajdusági férfi és fiuruha áruházban Piac-u. 67. Frohner-szálloda épület

Magyar korona: 3.05

Zürichi zárlat
Hollandia 218¹/₂, Newyork 560¹/₂, London 2514, Páris 3275, Milano 2515¹/₂, Prága 1645¹/₂, Budapest 3.05, Belgrád 657, Bukarest 270¹/₂, Varsó 3, Bécs 79, Szófia 527, Berlin —

Devizaközp. hiv. ár.
Dollár 19450—20550, Francia frank 1155—1221, svájci frank 3480 3680, cseh kor. 573—617, lei 97—111, lira 880—935, dinár 230—44, 110 német márk 0.16, osztrák korona 2750—2970 fillér.

Értéktőzsde
A mai tőzsdén az irányzat a hetek óta tartó lanyhaság után sem tudott megjavulni, bár zárlat felé egyes papirokban határozott javulás mutatkozott. Az irányzat azonban így is lanyhán alakult. Zárlatok a hangulat barátságos, a forgalom csekély, az irányzat gyengébb. Kosztipénz azonnaira 2 egynegyed százalék és 3 százalék.

Terménytőzsde zárlat
A mai terménytőzsde tartott árak mellett változatlan irányzat mellett folyt le. A takarmánycikkben az üzlet megelégnék. Hivatalos árak: 76 kilós tiszavidéki buza 88000—85000, egyéb 87000—85000, 79 kilós tiszavidéki 90000—90500, egyéb 89000—90000, rozs 57000—80000, takarm. árpa 72000—75000, sórápa 73500—75000, köles 76000—80000, zab 64000—65000, tengeri 65000—70000, korpá 36000—36500, repce 158000—170000 korona.

Ferencvárosi serti vásár
Maradvány 879, érkezett 832, eladatott 180. Árak: könnyű 8000—8500, nehéz 9300—10000. Zárt vásáron nem fejlődött ki üzlet.

2 lapkihordó asszony

magas fizetéssel felvétetik a „HAJDUFÖLD” kiadóhivatalában, Piac-utca 59. szám alatt.

REGÉNY

Tavaszcvarók

IRTA: IGMÁNDY GÉZA

Tehát beteljesedett Ákos kívánsága. Nem győzött eléggé hátat adni, hogy ilyen egyszerű megoldást találtak. Pedig a kórház, a világgal való mindennapi érintkezés igen nagy hatással volt mindnyájukra. Eddig úgy éltek, mint a háborgó óceán csendes szigetlakói. A hullámok megtörték a vastag kőfalakon. Az ő kis világuk, tiszta örömeik a tanulásban, a tökéletesedés felé való törekvésben volt. Most kezdtek csak megismerni az életet, annak ezerféle bajával. Mikor ott álltak a haldokló katoná ágya mellett, amikor hallották utolsó hörgéseit, értelmetlen töredék szavait, melyben az anyát, vagy feleségét szólította, mikor látták egyre fénytelenebb fennakadó szemét, akkor összebuzdultak és eltakarták az arcukat. A szenvedés ismeretlen fogalom volt előttük, hisz eddig csak moolyogtak.

Az uriaszonyok és lányok szintén a kórházakba jártak. Öszönösen megéreztek, hogy a durva férfierővel ütött sebet csak a gyöngéd női kéz tudja behegeszteni. Ákos legmeghittebb barátjával, Marcival a csapatkórházba került. Ákost a műtőszobába, Marcit az irodába osztották be. Észre sem vették, hogy hamarosan ők lettek a kórház totum fac-jai.

(Folyt. köv.)

Nyílttér

Szenzáció!

Öltöny 280.000, télikabát 280.000, costüm 1.000.000 koronától, egyszerű ruhákat és fordításokat legolcsóbban készít

Tegdes János
Péterfia-utca 42.

E rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Megnyílt!
SZEPESI LAJOS

rőfős és rövidáru üzlete
Batthyányi-utca 15. szám.

Pontos kiszolgálás!
Olcsó, szabott árak!

Szíves pártfogást kérek.

Hirdetmény

A Nemzeti Hitelintézet Rt. f. évi október hó 30-án tartott rendkívüli közgyűlésén elhatározta eddigi 600.000.000.— korona alaptőkéjének 600.000 drb egyenként 2.000.— korona n. é. bemutatásra szóló új részvény kibocsátásával 1.800.000.000.— koronára való felemelését aképen, hogy minden régi 2.000.— K n. é. részvényre 2 drb új 2.000.— K n. é. részvényt bocsát a részvényesek rendelkezésére, darabonként 5.000.— koronás árbán.

Az elővételi jog f. évi november hó 1-től 30-ig a főintézetnél Budapesten, valamint minden fióknál a pénztári órák alatt gyakorolható. Az elővételi jog gyakoroláshoz a régi részvények bemutatandók, — ugyanakkor az új részvények ára teljes egészében befizetendő. A régi 200.— K n. é. tiznél kisebb számú részvények továbbra is töredéket képeznek s ezek után elővételi jog nem gyakorolható. Ezekből azonban a fenti határidő alatt 10—10 drb 2.000.— K n. é. részvényre becserélhető s így ez után már az elővételi jog gyakorolható.

Halló! Halló!
Próbálja meg

Ingyen borotválkozhat majdnem Csapó-utca 62. szám alatt BÖR FERENC fodrászüzletében. — Ne tessék össze téveszteni, mert a Gábor László hentes-üzlet mellett van.

Table with 2 columns: Service, Price. Includes Borotválás (200 K), Hajvágás (600 K), Géppel (500 K), Szakálvágás (250 K), Géppel (200 K), Babi nyírás (600 K), Fejborotválás (600 K).

Szíves pártfogást kér:
Bör Ferenc, fodrász.

Főkönyvelésben jártas tisztviselőt és gyakornokot keres

a NEMZETI HITELINTÉZET debreczeni fiókjá. Ajánlat fiókhoz nyújtandó be.

Hirdessen a Hajdúföldben!

Apró hirdetések

Apró hirdetések díja hétköznap 10 szócig 400 kor., minden további szó 40 koron. Vasárnap és ünnepnapokon 10 szócig 600 K. minden további szó 60 K. Vastagabb betűkkel szedett szavak kétszeresen számítanak.

ELADÁS
Eladó
Tisztviselő-telep III. utca 15. számú ötszobás modern ház, ugyanannyi lakható soutercín helyiséggel, kerttel és melléképületekkel. Értekezhetni: Vörösmarty-u. 1.

Óndódon
37 kath. hold előosztályú föld egy tagban, vagy kisebb parcellában eladó. Értekezés: Simonyi-ut 17. Déltán 3—5 óráig.

Óndódon
11 hold és Hosszupályi határában 10 hold fekete föld eladó. Értekezhetni Simonyi ut 19., reggel 9 órakor.

KERESLET
Keresek
megvételre szép briliáns fülbevalót, nyakéket, gyűrűt. Komoly eladási szándék esetén Cimet kérem leadni B. N. né részére a kiadóba.

Egy szoba-konyhas lakást
keres fiatal házaspár öszre, butorozva vagy butoroztatlanul. Cím a kiadóban.

Posztóhulladékot
vásárol kis és nagy tételekben Libánczi, Péterfia-utca 4. sz. alatt.

Ma, szombaton nyílik meg hurkaestélyel

VADÁSZKÜRT VENDÉGLŐ

Petőfi-tér 7. szám alatt.
Kitűnő konyha! Fajborok!
Minden este elsőrendű cigányzene. Külön szobák társaságoknak. Pár nap múlva ugyanott a szálloda is megnyílik. A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri.
Azor Gyula vendéglős
Szombaton hajnali 5 óráig nyitva!

Figyelem!
Eladó 2 vagon fekete szurok

és nagyobb mennyiségű elsőrendű lenolaj.
Bővebb felvilágosítással szolgál Car-Mont kereskedelmi és ipari Rt. kirendeltsége
Iroda: Péterfia utca 42., I. em. 8

Kiadja: Hajdúföld Lapkiadó Vállalat.

Értéktőzsdei árfolyamok (ezresekben)

Table with 4 columns: Bankok, Hungary, Kistarcsai, Fiumei, Pannonia, etc. Lists various banks and their exchange rates.

Nem hivatalos jegyzések: Magy. amerikai 7—8,5, Régi amerikai 9—10, Bródi vagon 55—60, Foresta 34—38, Demecseri 15—18, Herendi 95—10, Corv.n gép 9, Ujságüzem 13—14, Újpesti beton 28—32, Nógrádhev. 9—10, Böhm-hordó 25—35, Karacsber. 8—9, Neugebauer 3—3,2, Hungaria kal. 11,5, Székely és Gerő 22—26, Unio takarm. 5—5,2.

Elővételi jogok: Főmér 9—10,5.